

กิตติยา ลีอ่อน: โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สำหรับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (A CAUSAL MODEL FOR THE EFFECTIVENESS OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE FOR HEALTH SCIENCE AREA) อาจารย์ที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: PROF. MARK L. DAVISON, Ph.D. 251 หน้า ISBN 974-17- 6217-8.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญสองประการ ประการแรกเพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน ระดับคณะวิชาของกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และประการที่สองเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน ระดับคณะวิชาของกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โมเดลเชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยตัวแปรแฝงภายนอก 6 ตัวแปร ได้แก่ ทิศนคติต่อการประกันคุณภาพภายใน การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ความพร้อมด้านทรัพยากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมคุณภาพ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และโมเดลการวัดประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในเป็นโมเดลองค์ประกอบสองขั้นตอน ประกอบด้วยสี่ตัวแปรแฝง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ การทำงานแบบวงจรคุณภาพ และความพึงพอใจในงานของบุคลากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือคณะวิชาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 108 คณะวิชา สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุดใหญ่ ชุดแรกคือแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งใช้ในขั้นตอนการพัฒนารอบแนวคิดในการวิจัย ชุดที่สองใช้ในการวัดตัวแปรแฝงทั้ง 10 ตัวแปร เป็นแบบสอบถามมาตรฐาน 6 ชุด อีก 4 ชุด ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองและผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าความสอดคล้องระหว่างความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิระหว่าง 0.60-1.00 โดยทุกชุดได้ผ่านการทดลองใช้และมีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคตั้งแต่ 0.79 - 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์โมเดลลิสม์/กลุ่มพหุ ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. คณะวิชาของกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพมีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในทั้งสิ้นดีขึ้น หลังจากดำเนินการประกันคุณภาพตามแนว พ.ร.บ. การศึกษา พ.ศ. 2542 แล้วสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในในระยะที่หนึ่งและระยะที่สองได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปทั้งโมเดลแบบแยกและแบบรวม
3. โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในแบบที่มีการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระร่วมด้วย สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยได้มากกว่าแบบที่ไม่มีการวิเคราะห์ ปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระร้อยละ 2

KEY WORDS: CAUSAL MODEL/ INTERNAL QUALITY ASSURANCE/ HEALTH SCIENCE

KITTIYA SEEORN: A CAUSAL MODEL FOR THE EFFECTIVENESS OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE FOR THE HEALTH SCIENCE AREA. ADVISOR: PROF. SOMMUNG PITIYANUWAT, Ph.D., CO-ADVISOR: PROF. MARK L. DAVISON, Ph.D., 251 pp. ISBN 974-17- 6217-8.

The purposes of this research were 1) to study the effectiveness of Internal Quality Assurance (IQA) of the Health Science area, and 2) to study the factors affecting the effectiveness of the IQA of the Health Science area. The developed model was a LISREL model consisting of 6 exogenous latent variables: leadership, teamwork, attitude towards quality assurance, staff training, quality culture, resource sufficiency, and 25 observed variables. The developed IQA measurement model was a second order factor analysis model consisting of 4 latent variables: student-centered approach, decentralized administration, PDCA cycle of work, and staff satisfaction, and 10 observed variables. The research sample consisted of 108 Health Science faculties derived by stratified random sampling technique. Data were collected by 2 set of instruments. The first set was semi-structured interview which was used to develop the conceptual framework, the second set was 10 questionnaires having been tried out with the Cronbach's alpha reliability ranging from 0.79 - 0.96. Data analyses were descriptive statistics, Pearson's product-moment correlation, and LISREL/ multiple group analysis.

The major findings were as follows:

1. The 4 dimensions of IQA effectiveness were significantly increase at the .01 level, after the faculty applied the IQA programme according to the National Educational Act, 1999.
2. The causal models for the effectiveness of the IQA were valid and fitted to the empirical data. The 6 predictors in the separated analysis model and the total analysis model accounted for the variances in the effectiveness of IQA $\geq 80\%$.
3. The causal model of the effectiveness of the IQA with interaction effect of independent variables accounted for the variances in the effectiveness of the IQA 2 % higher than the model without interaction.